

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

II. An ratio entis à se siue essentia Dei metaphysica, Attributa diuina metaphysicè transcendat, ac proinde hæc ab illa solùm in adæquatè distinguantur, ratione huius non mutuæ inclusionis essentiæ ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

QVÆSTIO II.

An ratio Entis à se, siue Essentia Dei metaphysica, Attributa diuina metaphysice transcendat, ac proinde hæc ab illa solum inadæquate distinguantur, ratione huius non mutue inclusionis Essentia in Attributis.

QUÆSTIONEM ingredior non satis tritam, pro cuius tamen decisione d. g. de Trinit. qu. i. semina ieci non pauca: Dum, an personalitates rationem entis substantiui metaphysici habeant, ac proinde ratio eiusmodi entis pro Personarum numero in Trinitate multiplicetur: profusa questione examinavi.

CERTAMEN I.

Communior sententia, & pro nostra decisione obseruationes.

1 DIXI præsentem questionem non satis tritam: quia nec quantum satis est video à Doctoribus disputatam; sed cursim, vel suppositum potius prædicatum entis à se in omni prædicato diuino, formaliter imbibit, idque satis verosimilibus rationibus: Cum non minus, quam Dei Essentia, reuera à nullo efficienti principio sit, esse potest. Secundo: quia Attributa diuina, vera, & realia Attributa, & formalitates Dei sunt, neque solum ratione nostra architectata, & physice repugnantes: ergo Attributa omnia, formalitatesque diuina, entia omnino realia formaliter in seipsis metaphysice sunt. Probatum consequentia: quia, quicquid nec physice repugnat, neque solum rationis beneficio existere obiectiue potest, ens reale etiam metaphysice est. Iam verò, si ens reale metaphysicum, quodvis Attributum est, increatum subinde, & à se ens erit, cum non sit ens creatum: quandoquidem nihil creatum, & ab alio identificari cum Deo potest, sicut eius Attributa physice, & verè Deo identificari citra dubium est. Tertio: Attributa omnia, & singula sunt perfectiones, habentque de suo conceptu Bonitatem: ergo & de suo habent entitatem, seu entis metaphysici prædicatum. Cuius Bonitas, metaphysice proprietas est. Quarto: habent etiam de suo genere, & formali conceptu infinitatem, quæ sine entis ratione esse non potest. Quinto denique: Attributa diuina non sunt de suo conceptu nihil metaphysicum: ergo aliquid metaphysicum, diuinum quidem, & à se. Hæc pro communis sententia.

2 Pro apertiori verò questionis huius, & verosimilioris sententia decisione obseruandum hic erit, quod d. g. de Trinit. præfat. quæst. i. obseruabamus: Nempè ens reale metaphysicum dupliciter vsurpari. Primo latissime, prout omnia entia, & prædicata realia complectitur, atque ad conuersionem, cum eorum possibilitate, seu non repugnantia, dicitur, atque enti rationis, seu chimæ directæ, & immediate opponitur: siue, dum actu est, formalis existentia sumitur sit, atque, dum possibiliter solum est, & consideratur, sit potentia logica solum existentie suæ, etiam metaphysice loquendo: quemadmodum concipitur à nobis prædicati existentie possibilitas: quæ non est formalitatis obiectæ, & conceptæ adhuc, differentia, sed statum formalitatis eiusdem. Secundo modo: Ens reale metaphysicum vsurpatur strictius, non solum pro non repugnantia, seu possibili, sed pro formalitate essendi metaphysice, siue pro existentia ipsa, siue actuali, & actualiter exercita, quæ possibili-

ter, seu possibili: quo pacto potentiam logicam essendi eam nuper nominabamus. Atque ea acceptione id solum prædicatum ens reale metaphysicum erit, quod sit esse, siue existentia in statu alterutro, siue possibili, in quo ordinem logicum ad existentiam, quæ ipsamet formalitas ipsius est, enti huic strictè metaphysice tantummodo concedebamus ibidem: licet, latiori modo, & usurpatione illa entis realis, metaphysica entia ea omnia prædicata, quæ vndeque existerent non repugnant metuit nominentur.

3 Id patet vt ibidem obseruabamus in Scōrica, & nostra opinione metaphysica de abstractione entis adæquata, ab omnibus rerum differentiis, & prædicatis realibus, quibus ad vnamquamque eorum constituendam, atque ab aliis omnibus distinguendam contrahitur, & quasi reuincitur. Neque enim Scorus, vel nos, cum ea prædicata differentialia reipsa vera, & realia esse, ac minime per rationem solum ficta faciamus, ea repugnantia aut chimærica implicatorie fatemur. Sed ea tamen non ita habere in suo formali conceptu esse, vt, cum actu exercitè esse concipiuntur, existentia sibi formaliter, & metaphysice intrinseca sint, & existant: Cum autem concipiuntur esse non exercitè, potentia logica formaliter metaphysice sint ad sui existentiam, sed ad existentiam Essentia diuinæ cum ipsis identificata, ex qua, seu qua, iure identitatis illius ipsa existant: Ac proinde cum illa, vt subiectum metaphysicum comparantur. Inde eis late sumptum, ens adiectiue, seu adiectiuum metaphysicum. Ens verò strictè sumptum, ens substantiuum, & neutrum metaphysicum (quo pacto idem quod esse, seu entitas metaphysice est) appellabamus præfat. citata. Vnde etiam constat duabus acceptionibus similibus nihil, vsurpari debere: & adiectiue, & substantiue, seu late quidem, & strictè. Cum enim nihil enti contradictorie, & immediate opponatur: totidem modis, quot ens, cui opponitur, necessariò dicitur.

4 Denum obseruandum est, Ens reale omnium ferè Philosophorum, & præcipue Aristotelis sententia analogice dici de Substantia, & Accidenti: in qua principale analogatum est ens, quod substantia est, quia hæc solum absolute, & per se est: Accidens vero non absolute, & per se, seu in se est, sed solum in alio, ac proinde non absolute ens, sed entis ens est, atque ab Aristotele, & Philosophis dicitur entis ens, vt in suo conceptu, & nomine imbibitam habere entis, seu entitatis suæ inferioritatem denotetur: quippe quod in eis à conceptu dependentia, ac subinde ordinis ad absolutum, & principale ens, quod est Substantia, abstrahere nequeat, atque ita quidem in entibus accidentalibus physicis res habet, vt fuscè in controuersis Dialecticæ, & Metaphysicæ docuimus, cursimque d. z. q. vi. cert. dicebamus. Inde vero accidentia, & proprietates metaphysicas, atque essentia reipsa identificatas metaphysice loquendo entis accidentalis admodum, vt summum videtur esse censendum: illa ens absolute, & simpliciter dicenda sit: quia Essentia sola metaphysice rei substantia est per se, & in se ens, & existens metaphysice est: reliqua vero accidentia, seu proprietates metaphysicæ ipsius, non aliter, quam entia illius, ac proinde entis entia, & secundum quid entia metaphysice habentur, & sunt: licet physice loquendo Substantia reipsa sint, cui identificantur.

CERTAMEN II.

Prima, ac certa in hac questione conclusio statuitur.

1 Hæc positis, prima Conclusio sit. Attributa diuina Essentiam metaphysicam Dei, seu rationem entis, vel (quod idem est) Substantia à se, in quo illa consistit, nullatenus formaliter metaphysice in se imbibunt: quare nec Essentia metaphysica Dei, diuina Attributa transcendit, neque hæc ab illa inadæquate solum distinguuntur, vt includens ab inclusio. Conclusio certa à nobis in titulo certaminis dicitur. Non absolute quidem, sed ex suppositione eorum, quæ satis probata videntur, quæst. i. Nimirum, vera & realia Attributa in Deo dari, ac proinde

proinde, quorum obiectiui conceptus idem omnino formaliter, & metaphysice non sit, cum conceptu Essentie metaphysice Dei; vt non prescindentes, atque mutuo hæc omnia alia in aliis incidentes volebant. Eius enim opinionibus confutatis, atque opposita illis nostra sententia statuta, certa, & inuitabili (quantum assequi possum) consequentia præfens conclusio deducitur: vt ex subiectendis eius probationibus aperte constabit. Tum à Patrum testimonio, quæ eadem pro hac conclusione, atque pro illa militante sententia. Tum ex discursibus & rationibus, quæ sunt utrique communes, licet ad hanc conclusionem probandam aliquali extensione habeant opus.

2. Ergo probatur ex Patribus, quos pro nobis qu. 1. recitabamus, & citabamus. Etenim docent Nyssen. ad Ablan. *Quod non tres Dy.* Et lib. poster. de Trinit. ad Eustach. Damasc. 1. de Fide cap. 4. Cyril. 1. 1. Thesaur. citati. qu. 1. cert. 3. n. 3. & recitati d. 2. q. 2. cert. 3. n. 2. diuina nomina, quæ omnia attributalia esse censent, non significare naturam, seu Substantiam, & Essentiam metaphysicam Dei, atqui si Attributa quæ eis nominibus significantur formaliter obiectiue Essentiam Dei, siue idemmet prædicatum entis à se, quod est metaphysice eius essentia, in se imbererent, non possent non ea nomina illud prædicatum entis à se, siue Essentiam Dei significare: ergo Ens à se, siue Essentia metaphysica Dei in attributis formaliter, & ex parte obiecti metaphysice non imbibitur. Minor est. constans. Tum quia nomen, quod significat hominem, nequit non prædicata hominis essentialia, videlicet animal rationale significare; licet non adeo ex parte obiecti distincte, atque vocibus illis duabus, atque vniuersum nihil significari potest, quin eius essentia tota significetur, ac proinde ea omnia, quibus essentialiter constat. Sicut enim sine eis omnibus esse in se, physice, & realiter nequit, ita neque eis omnibus non conceptis, & significatis potest intentionaliter esse, aut significari.

3. Adde ita Patres Attributorum nomina non significare Dei Naturam, & Essentiam docuisse, vt eorum plures dixerint significare ea, quæ Natura, & Essentia Dei insunt, & circa illam, metaphysice nimirum, sunt. Ita Damascen. Nyssen. citato loco de Trinit. ad Eustach. Patresque plures citati d. 2. quæst. 2. certam. 3. num. 2. nupereque citatus Cyril. 1. 1. Thesaur. vbi post medium ait: Attributa diuina accidentia Naturæ, & Essentia Dei esse censenda: siquæ à nobis necessario concipi, vt recitabamus quæst. 1. certam. 3. num. 3. ex quibus ea instruitur ratio; Attributa diuina secundum suam totam formalitatem Substantiæ, Naturæ, & Essentia diuinæ, siue prædicatum entis à se, insunt ac veluti accidentia circumstant, & afficiunt: atqui Essentia, & Natura metaphysica diuina, seu prædicatum entis à se, nequit adhuc concipi sibi inhærens, siquæ circumstant, atque velut accidentis afficiens: ergo prædicatum entis à se, seu Essentia diuinæ formaliter in Essentia Attributorum non est. Patet consequentia: quia, si essentialiter vnumquodque Attributorum imberet in formalitate, & conceptu obiectiuo suo prædicatum entis à se, in quo Dei Essentia metaphysica consistit, nequirit e conceptu, & Essentia sua inesse Essentia Attributorum vllum, vti eius accidens, quin Essentia, seu illud ens à se, sibi ipsi inesse, atque sui ipsius accidens foret. Nec valet inesse in adequatè Attributa Essentia, vt eius accidentia metaphysica, secundum formalitatem, quam supra prædicatum entis à se dicunt Nam de ea formalitate redibit quæstio, an imber prædicatum illud entis à se, vt mox persequar: Insuper: quod in adequatè solum tale est, non dicitur absolute tale. Cum tamen à Patribus accidentia Essentia, Attributa omnia absolute dicantur.

4. A ratione probatur Conclusio primò; quia Attributa Essentia metaphysice Dei sunt proprietates metaphysice illius possessiue: ergo omnino distinctæ ab illa sunt in conceptu suo formali metaphysico, nihil enim sui ipsius possessiue, neque in adequatè esse potest. Patet: Nam ego meus possessiue, adhuc in adequatè esse non possum, sed mihi nihil aliud sum quam ego. Secundo: si Attributa v. g. voluntas, seu Amor in adequatè solum distinguantur ab Essentia metaphysica Dei, quia Essentiam formaliter, & essentialiter metaphysice imbibunt, & aliquid addunt; inquiri: an sint Attributa, & proprietates Essentia præcise secundum quod addunt, vel etiam se-

Christoph. de Ortega, de Deo Vno, Tomus I.

cundum Essentiam, qua essentialiter constant? Si Primum: ergo Attributa, qua talia Essentiam in se formaliter non imbibunt. Si secundum: ergo non minus participat Essentia rationem Attributi, & proprietatis respectu sui, quam partialis formalitas, quam addit Attributum, & proprietates Dei supra Essentiam, quam formaliter metaphysice in sua essentia claudit: quod repugnat, etiam concipi. Nam proprietates id cuius est proprietates in obliquo, & tanquam terminum sui solummodo dicere potest; non in recto, vt necessario dici deberet, si proprietates adhuc partialiter esset.

5. Tertiò: vel illa formalitas, quam supra imbibitam Essentiam Dei attributum addit, imbibit etiam Essentiam formaliter, vel secus. Si non imbibit, ergo non est opus vt prædicatum entis, seu substantia à se, in quo stat Essentia Dei metaphysica, transcendat omnem diuinam formalitatem: cum illa formalitas diuina sit sine ea transcendentia. Si ea etiam illud ens à se formaliter, & essentialiter metaphysice imbibit: inquiram: an illud quod supra ens à se addere metaphysice debet (ne solus Essentia metaphysice, seu entis à se conceptus in attributis diuinis alteratur,) ac proinde nec in adequatè ab Essentia differant, sed omnino cum illa ex parte obiecti, & metaphysice identificentur (contra hæcenus probatum & in hac quæstione suppositum) Essentiam metaphysicam Dei rursus imbibat? & rogabo de addito supra Essentiam id ipsum, quod de primo atque rogationibus, & responsionibus in infinitum abibimus; ni tandem ad aliquam formalitatem diuinam deuenias, de qua, vt contendimus, non imbibere in se metaphysice prædicatum entis à se, siue Essentiam metaphysicam Dei fatearis: ac proinde neque hoc omnia diuina prædicata transcendere: sicut in simili de entis in suas differentias transcendentia, & transmutatione in logicis, & metaphysicis controuersiis, eius assertores in similem infinitam progressionem agebamus.

6. Ex hac vera ratione facile præcipui fundamenti aduerbia sententia, non solum solutio se se dat, sed ex instantia facta, omnimoda etiam euerio. Constat enim ex illa, licet Attributa diuina ab alio physice, & verè non sint, tamen non ita esse ens à se sicut est ens, seu substantia à se, in quo Dei Essentia metaphysica stat: sed esse entia à se metaphysica accidentalia essentia, & entia illi à se primario tali, in quo illa formaliter consistit. (Quemadmodum accidentia physica, quibuscum attributa respectu Naturæ, & Essentia diuinæ, Patres supra metaphysice componebant) licet entia sint, nominèque cum ente, quod in substantia est conueniant, in ratione autem formali non item. Iuxta quem theologizandi modum facile aliis responderetur argumentis. Nam sicut entia vera à se, vnumquodque in suo genere, attributa omnia sunt, ita, & bonitatem, & perfectionem, & infinitatem, in suo quæque genere, habent, ac non esse nihil apparet. Verum doctrina obseruationis illius, atque hæc inde petita obiectio non solutio, suam patitur difficultatem. Nam quidquid entis verè in Deo est, Substantia est, & esse æquale: neque enim verè in Deo est, seu perfectius, & principalius, atque aliud minus principale: quemadmodum in esse substantia, & accidentis physice inuenitur: ibi enim vera est, siue actualis, siue apriorum dependetia in essendo, vt, non nisi in substantia esse accidens possit, vel saltem suam naturam petat: ac proinde entis ens, & minus principale ens merito dicitur; Hæc autem in diuinis prædicatis omnino absunt: quare, licet ea in Substantia, & Essentia Dei inhærentia, velut accidentia physica metaphysice concipiamus; non tamen accidentia vera substantia diuinæ, ipsique vt talia, inesse possumus magis iudicare, quam vel Angelum puerum esse formosum, vel

Patrum æternum canum, & caluum senem: quia eos horum ad instar concipimus; quare altiore, verosimilioremque doctrinam requirunt earum obiectiui solutiones.

CERTAMEN III.

Attributa diuina rationem entis à se substantiui metaphysici in se formaliter, & essentialiter non claudunt: quare neque Ens à se, seu Essentia diuina metaphysica transcendit Attributa, neque hæc inadegnatè solùm ab illa distinguuntur, sed omnino adæquatè.

¹ **D**Ata proximè ratio satis ostendit, quàm difficultèr communis, ac certa opinio de non transcendētia Essentiæ metaphysicæ Dei, seu entis à se per Attributa omnia, ac proinde hæc adæquatè ab Essentia metaphysica Dei ex parte obiecti metaphysicè differre, possit defendi: sed in nostris principiis iactis controuersis de Trinitate d. 6. qu. 1. nullo negotio defenditur. Censio igitur ex ibi dictis, Attributa diuina prædicatum entis à se substantiui metaphysici in suo essentiali, & formali conceptu non inuoluere: ac proinde neque Essentiam Dei metaphysicam in se claudere, sed adæquatè ab illa ex parte obiecti differre: sicut eadem qu. 6. de prædicatis personalibus rationem entis substantiui metaphysici in suo formali obiectiuo, & metaphysico conceptu non includi ostendebamus. Aduersabitur fortasse conclusio iis omnibus, qui ea qu. 6. oppositum de personalibus prædicatis censebant: nisi forte, quia præcipue difficultates, quæ contra nostram in personalibus conclusionem similem, vel potius eandem, militant, locum contra eandem de Attributis non habent, ut eas perpendenti facillè patebit, nobis in præsentiarum aduersari nolint. Patronos vero eos omnes habere meritò æstimabitur, qui in prædicatis personalibus, ubi adeo difficilior est, eandem conclusionem tuentur, quos omnes ibi cert. 1. recensimus, potiorèmq; & maiorem Theologorum patrem esse monstrauimus.

² **P**robatur conclusio ab autoritate Patrum, qui eam impugnant. Et Primò quidem ex testimoniis Anselmi, & Bernardi recitatis d. 2. qu. 1. cert. 2. n. 5. ubi ille cap. 14. monolog. & cap. 16. e. cuius verbis illa extrema repetito, *illa summa Essentia nullo modo sic est aliquid, ut illud idem secundum alium modum, aut secundum aliam considerationem non sit: quia quidquid aliquo modo essentialiter est, hoc est totum, quod est*: Quam sententiam scripsit Anselmus, ut ostenderet, quæcumque de Deo etiam in abstracto prædicantur, essentialiter prædicari. Et quamquam de essentiali prædicatione physica, recitata ratio probet, salueturque totus Anselmi discursus, magis tamen dignè de subtilissimi, ac Theologi metaphysici, si quis alius, Patris mente cogitamus, si eius rationem de prædicatione essentiali metaphysica eorum omnium, quæ de Deo dicuntur, examinemus: Cum autem subtilissimus Pater metaphysicè Iustitiam à Misericordia, Scientiam à Voluntate, & hæc ab Essentia, seu prædicato entis, & essendi à se, sapè diuiserit, in hac nostra sententia tantummodo eius discursus de metaphysica etiam prædicatione diuinorum omnium de Deo concludit. Id quod ita ostendo. Quia, cum iuxta illam in Deo tantum sit vnicum, etiam metaphysicè esse, seu prædicatum entis à se: atque, ut de Deo quodcumque prædicatum enuncietur, necessariò copula, *est*, intercedat: quæ esse, & entitas metaphysica Dei, quæ eius essentia est, significatur, quæque prædicata, & Attributa omnia diuina iure sententiæ physica cum esse, seu Essentia metaphysica Dei, solummodo sunt, nullum prædicatum diuinum enuntiatum potest, dicere esse in Deo, seu esse Deum, etiam metaphysicè: quin esse à se, seu ens à se (quod tota Dei Essentia est) de Deo prædicetur: ac proinde omnia quæ de Deo prædicantur, licet omnino ex parte obiecti diuisa ab Essentia sint, nequeunt de Deo prædicari, quia eius Essentia metaphysica, metaphysicè etiam loquendo prædicatur: quare omnia, quæ de Deo prædicantur, essentialiter, etiam metaphysicè, nec solùm physice

prædicantur. Ita enim est suum esse (ut apertiori paraphrasi eisdem ferè verbis Anselmi eius mentem profundam, edisseram) ut idem esse sit ipsum, secundum quem modum, & considerationem, seu conceptum obiectiuum attributalem secundum quem esse concipitur: quia quæcumque essentialiter sunt, & non ab alio, hoc totum, & solùm esse habent, quod est, Essentia metaphysica Dei.

³ **B**ernardus autem s. de Consideratione ad Eugen. aiebat: *Si magnum, si sapientem, vel quid tale de Deo dixeris in hoc verbo instauratur: Quod est est. Nempe hoc est esse, quod hæc omnia esse. Si centum talia addas, non recessisti ab esse: si ea dixeris nihil addidisti, si non dixeris, nihil minuisi*, qui etiam locus, licet de esse, & Essentia physica Dei posset, utcumque explicari. At si eius verba stricte, & proprie interpretemur metaphysicè loqui Bernardum, inde apparet, quod de nominum, & verborum significatis, quæ obiectiuorum conceptum sunt, aperte loquatur: & tamen omnium attributorum nominum significata in hoc verbo *Quod est*, ait instaurari, atque eis nominibus additis non recedi ab esse, id est à significato eius vocis, nihilque addi, vel minui conceptui, quem de Deo habemus. Hæc inquam, de conceptibus, formalitatibusque diuinis, ut eis nominibus significantur, loqui Bernardum suadent. Cum autem certum ex dictis sit voce *Essendi à se*, ea omnia non significari, restat omnia instaurari in illa: quia metaphysicè etiam loquendo, quod de Deo, cuiusque Essentia est, esse idem ipsum est, reliquorum diuinorum esse: ac proinde esse Deum, est esse omnia Attributa: quare si addantur, vel taceantur, nihil substantiuum metaphysicè loquendo additur, vel minuitur, quia nullum esse diuinum negatur, si simul affirmetur, *Quod est est*: in quo ratio essendi, atque entis à se (quæ vnicæ formaliter in Deo est) continetur, & quæ recedere non possumus, cum cum Magnum, Beatum, & Sapientem esse dicimus: cum, copulâ verbi substantiuum, quo necessariò ea de Deo prædicare, ac dicere debemus, ipsum idem esse significetur, ut nuper in Anselmi interpretatione dicebamus.

⁴ **S**ecundò probatur autoritate aliorum Patrum, Essentiam metaphysicam Dei in hoc quod est esse à se, seu in prædicato entis à se absolute constituentiam, quorum verba dedimus d. 2. qu. 1. certam. 2. à n. 6. Etenim, si esse à se commune prædicatum, & transcendens metaphysicè Attributa omnia foret, malè in eo absolute, & siue vlla distinctione, tam multiplicis prædicari entis à se, quod metaphysicè in Deo inuenitur, Essentia, & natura Dei metaphysica ab eis Patribus collocaretur: cum adhuc inexplicatum maneret, quodnam ex pluribus illis prædicatis essendi, seu entis à se, quæ in Deo pro pluralitate, & multipliciter prædicatorum metaphysicorum Dei metaphysicè inueniuntur, Essentia metaphysica Dei foret, atque insuper, explicata diuersitate illorum omnium prædicatorum entium à se diuinorum (quod si non omnino inexplicabile est, ut reor, valde tamen explicatu difficile, ut constat ex dictis cert. 2. n. 6. fin. atque ex dicendis cert. 4. num. magis constabit) illud prædicatum entis, seu essendi à se cum propriis notis ex quibus cum aliis prædicatis entis à se attributalibus confundi non posset, oporteret ab eis Patribus explicari: ne res dubia adhuc, & sub lice, ut aiunt, post definitiuam tantorum Patrum sententiam, contra sententiæ, & tantorum iudicium autoritatem, & decentiam remaneret. Cum ergo ea omnia non præstiterint, censendum sanè est eos nihil debitum omisisse: quia vnum tantum prædicatum entis, seu essendi à se in Deo recognouerunt, atque in eo proinde Essentiam Dei collocarunt: quin opus habuerint illud à similibus Attributorum prædicatis, quæ in eis non recognoscebant, neque admitterebant, distinguere, atque notis specialibus designare: quod ipsum argumentum ab autoritate tot, tantorumque Theologorum conficitur, qui Essentiam metaphysicam Dei in prædicato entis à se absolute, & siue vlla distinctione entium diuinorum à se attributalium continentium, dum de ea expressius, subtilius, magisque scholasticè, & Theologicè agunt: ut nostram hanc conclusionem, non sentire solùm, sed tanquam indubitablem sine disputatione, & exargine supponere videantur.

CERTAM

CERTAMEN IV.

Rationibus communioribus eadem conclusio roboratur.

¹ *Primiora adhuc sunt pro eadem conclusione à ratione fundamenta. Probatur Primò. Quia prædicatum entis realis substantiui metaphysicè, quod est supremum genus in prædicamento Substantiæ, vel Accidentis non transcendit, aut imbitur in differentiis, ut certa mihi, multisque Philosophis longe probabilior opinio fert, atque in controuersis metaphysicis, & logicis ostendi: ergo neque prædicatum entis realis substantiui, seu essendi à se, quod est Essentia imbitur formaliter in Attributis Dei. Probatur consequentia: quia prædicata differentia supra generis entis, siue substantialis, siue accidentalis, non minus sunt prædicata realia, & vera in suo genere, siue sub suo genere vniuersali, quam sint prædicata vera, & realia, in suo etiam genere Attributa dicta: ergo, si in illis prædicatis, & formalitatibus veritas, & realitas, seu non repugnantia existendi, & essendi saluatur sufficienter, quin in se prædicatum essendi, seu entis substantiui metaphysicè, sui generis, & ordinis formaliter imbitur; realitas etiam, ac non repugnantia existendi, seu essendi sui generis, & ordinis in attributis diuinis saluabitur, quin ratio, seu formalitas essendi à se in ipsis formaliter metaphysicè includatur: sed, si illis satis est ut realia prædicata, & entia adiectiua sint, ac non chimerica, & repugnantia, quod eni, seu esse metaphysicè sui generis physice identificantur, ita etiam, & his ut entia realia adiectiua sint, physica eorum identitas cum esse, seu ente substantiui sui generis satis erit.*

² *Præfata argumenta à paritate desumpta ex rationibus à priori, quarum vnam in vtroque præmissimus, suam apertè efficaciam exercent. Probatur à priori Conclusio. Implicat in re vna plures physicas, & veras existencias dari: ergo vnicæ solum in quavis re datur existentia physica: est de se, & ex terminis patens consequentia. Peto inde: ergo implicat dari in re physice vna, plura prædicata vera entis substantiui metaphysicè. Hanc consequentiam probò. Vnicæ sola existentia physica ita necessitatur, ut plus vna in re physice eadem repugnat: ergo vnicæ solum potentia logica existendi vera, ac non ficta datur, ita ut plus vna in illa re implicet: atqui prædicatum reale essendi, seu entis substantiui metaphysicè nihil est aliud, quam existentia vera, ac non ficta prædicatum siue exercit, siue possibiliter, quod, in statu hoc possibilitatis præcipientis ab exercitio, & actualitate essendi, est potentia logica ad seipsam in statu actualitatis existendi, siue ordo formalis logicus metaphysicus ad seipsam exercitum, ut constat ex cert. 1. num. 2. ergo vnum solum esse, aut ens metaphysicè substantiui in re physice eadem, & vna est, ita ut repugnet esse plura, ut consequentiā illā inferatur.*

³ *Dices: physicam illam vnam existentiam totius physice illius entitatis reipsa esse, nec magis vnius prædicati realis metaphysicè, quam alterius entitatis eiusdem: ac proinde in quouis eorum esse potentiam logicam ad existendum. Vide quid dices. Inde enim probabis animal metaphysicè præcise, & formaliter sumptum tam esse metaphysicè rationale formaliter & metaphysicè sumptum, quam rationale. Si quidem esse principium rationandi homini, seu Petro physice sumpto, & reipsa vni entitati ita physice conuenit, ut non magis vni eius formalitati, & prædicato, quam alteri physice conueniat: Imò soli coniuncto eorum omnium, quæ physice idem, atque intellectus vna entitas sunt, competit: quare physice loquendo non magis vni, quam alteri competit esse rationandi principium, imò nulli seorsim competit: quia physice vnum prædicatum seorsim, ac sine alio adhuc præcise, non est, neque possibilis: sicuti neque vnum sine alio, adhuc præcise existit, existere potest. Quare ita hæc solutio metaphysicam, & logicam omnem prædicatorum, ac prædicamentorum coordinationem prorsus euerit: cum idem de omnibus metaphysicè præ-*

catis argumentum, quod in rationalis prædicato efformabamus, instrui æquo robore ex tua solutione possit, ut, vel leuiter consideranti, patebit.

⁴ *Licet ergo prædicata omnia tam potentiarum, quam existentie indiuisibiliter rei eidem physice conueniant, nec magis vni eius prædicato, quam altis, imò nulli ab aliis præcise physice conueniant, conuenire queat: ea tamen mente diuidimus, atque in entitate quauis existentiam vnam, quæ communissimè prædicatum rebus omnibus est, consideramus, & abstrahimus, camque, ut exercitam existentiam, seu ens actuale concipimus esse, ac nominamus, in statu vero, quo ab actuali exercitio præcendit ens possibile, siue potentiam logicam rei illius ad existendum, quo solo conceptu res tota illa physice vna, omniæque eius prædicata existunt in statu actualis exercitij existendi: quia existentia illa tam actualis, quam possibilis, seu potentia logica existendi, quæ est entis substantiui metaphysicè, siue actualis, siue possibilis, est reliquis omnibus eius prædicatis forma metaphysica, qua actualiter existit, vel possibiliter concipiuntur: & metaphysicè iudicantur iure identitatis cum illa: licet formaliter metaphysicè, neque existentia ipsa actualis, vel possibilis, seu Ens substantiui aliquod ex eis prædicatis formaliter sit, sed alia in entitate eadem diuersa munia habeant, obeantque formaliter, & è conceptu suo metaphysico, vniuersumque suum: sicque per munia diuersa magis, minusque communia, genus illud entis substantiui metaphysicè in communiores, minusque communes inferiores, & inferiores usque ad infinitam, atque indiuiduam immediatam, metaphysicè, & logicè contrahunt, atque seriem coordinant prædicamentalem.*

⁵ *Ex quibus apertè constat: quo pacto, licet prædicata reliqua ab ente substantiui metaphysico, siue existentia actuali, vel possibili, seu potentia logica existendi, neque existentia in alterutro statu, neque potentia logica seu ordo logicus ad existentiam, quare neque ens reale substantiui metaphysicè sunt, tamen realia prædicata, non ficta & repugnantia physice sunt, sed existere & conceptu suo possunt in statu possibilitatis, atque physice existant in statu actualitatis existentie, siue actu existendi: ac proinde entia realia metaphysicè, adiectiua tamen, merito nuncupentur. Sicut enim subiectum quodvis physicum, licet in se, siuæque entitate calorem, frigus, albedinem, quamuisve aliam formam physice non imbibat, si tamen ei, vniõis physice beneficio iungatur, merito physice ab ea adiectiue denominatur calidum, vel frigidum, vel album: sic & prædicata alia ab ente reali substantiui metaphysico, seu existentia actuali: vel possibili iure identitatis cum illo, quæ intima, (ut sic loquar) cum eo coniunctio, siue penetratio est, ens reale, siue possibile, siue actuale metaphysicè adiectiue est, ac merito nominatur.*

⁶ *Id quod ita ostendo, ac tandem conclusionem breuiter probò. Implicat aliquid physice idemificari cum existentia, seu ente substantiui metaphysico, quin existat: aut posse idemificari, quin possit existere physice: atqui prædicata alia ab ente substantiui metaphysico, idemificantur cum existentia, seu ente substantiui metaphysico, est formaliter metaphysicè entia substantiui metaphysica non sunt: ergo eo præcise iure identitatis, siue actualis, siue possibilis, cum illa poterunt physice existere, siue actualiter, siue possibiliter: ac proinde alius conceptus existentie formalis seu entis substantiui metaphysicè in illis imbitur formaliter omnino superfluet: concludo ergo reliqua prædicata rerum, præter prædicatum entis substantiui metaphysicè, seu existentie in vtroque statu, siue actualitatis, siue possibilitatis: habere potentiam ad existendum, non quidem logicam, & quæ ab actu existendi solo statu differat, non autem adiectiua formalitate, sed ad instar potentie, quam subiectum ad formam physicam habet: ac proinde esse entia realia adiectiua metaphysica.*

CERTAMEN V.

Specialius Theologicis rationibus eadem conclusio stabilitur.

1. **H**æc hætenus efformata argumenta vniuersim probant in nullo alio rerum prædicato, siue attributo, siue differentiali prædicatum existentie, siue entis substantiui metaphysici formaliter reperiri. Verum, licet hæc in creatis aliis rem non euincerent, in Deo tamen speciales supererunt rationes. Probatur igitur: ens substantiui metaphysici diuinum in attributis formaliter non imitari, quare neque illa transcendere. Primò: quia in prædicatis personalibus non datur ratio, & formalitas entis realis substantiui metaphysici, vt latè ostendi d. e. de Trinit. q. 1. tota: ergo neque in communibus attributibus: imò in his multo minus. Patet consequentia: quia in illis obtare videntur rationes verisimiliter efficaciores: cum personalia, sint rationes distinguendi realiter Personas: quod entitatem metaphysicam realem, seu quod idem est, ens reale substantiui metaphysici in ipsis formaliter imbibitum, videret necessario requirere; & tamen ex identitate physica cum esse, seu ente substantiui metaphysico essentia, satis habent realitatis, vt realis distinctionis Personarum, seu distinguendi realiter Personas munus habeant, quin prædicatum entis realis substantiui metaphysici, seu essendi formaliter in se imbibant, vt ibi ostendimus: ergo potiori iure prædicata attributalia, in quibus reale illud munus non est, sed summa identitas adequata cum essentia, eiusmodi prædicatum essendi, seu entis realis metaphysici substantiui in se formaliter metaphysicè non claudunt. Sed vt entia realia absolute dicantur illa identitate physica cum esse, seu ente substantiui, quod est Essentia metaphysica Dei, satis habebunt, à quo illius identitatis iure entia realia adiectiua metaphysica, & sint, & dicantur.

2. Probatur Secundo à priori: quia in diuinis nequit dari aliqua formalitas, seu prædicatum compactum metaphysicè ex prædicatis partialibus homogeneis metaphysicè: atqui, si daretur plura prædicata entis à se substantiui metaphysici in Deo pro Attributorum pluralitate metaphysica, daretur ens diuinum metaphysicè à se: compactum ex pluribus prædicatis homogeneis metaphysicè partialibus: siquidem ens diuinum, vt patet: ergo ens à se substantiui metaphysici vnicum in Essentia est, non autem est plura in Deo metaphysicè imbibita in Attributis formaliter, scilicet in vnoquoque suo, Maior probata sæpe à nobis est controuers. de Trinit. atque hic probabitur q. ult. fufius. Ex eo quod enti, seu formalitati cuius ex genere suo infinita (quemadmodum diuina omnia sunt) nihil generis illius addi potest. Confirmatur: quia vel prædicato entis, seu essendi à se metaphysico Dei, in quo eius Essentia metaphysica consistit secundum se, & intrinsece considerato, deficit aliquid entis, seu essendi à se, vel nihil; si nihil: ergo nihil entis, seu essendi à se est in aliis diuinis prædicatis. Patet: quidquid enim entis, seu essendi à se in eis esset, quod non esset in illo, id ei aperte deesset. Si autem aliquid deest entis, seu essendi à se, quod est in Attributis: ergo non est summum ens, seu summum esse, neque essentia summa Essentia Dei metaphysica: quandoquidem coniunctum illud ex esse, seu ente à se essentiali, & entibus à se attributibus, maius quid esse, seu ens à se foret, quare neque esset illud ens à se summum, neque ex genere suo infinitum: quia neque infinitum in suo genere per denegationem termini extrinseci, quomodo infinitum quoduis è suo genere, & conceptu essentiali esse debet, vt persequar fufè q. ult. citata.

3. Dices prædicatum entis, seu essendi à se essentiali in genere suo infinitum per denegationem termini extrinseci, summumque esse: quare neque ei in suo genere aliquid entis, seu essendi à se addi possit. Cæterum

rationem entis à se attributalem esse alterius ordinis, & generis, scilicet attributalis, in quo ens à se essentiali diuinum non est: ac proinde, quod ad ipsum non spectat magis, quam conceptus, & prædicata alia attributalia v. g. Voluntatis, Sapientia, Omnipotentia: quæ omnium essentia formaliter in se imbibita metaphysicè, prædicatum entis à se minime habet, quin eorum defectus prædictum defectum positium, vel priuatiuum prædicato illi essentiali entis, seu essendi à se inducat, tollatur in suo genere & ordine summitatem, vel infinitatem, etiam per termini extrinseci denegationem. Contra tamen est: quia, licet in formalitatibus aliis attributibus Voluntatis, Sapientia, &c. saluetur earum defectus prædictum solum esse prædicato entis à se essentiali, quia exploratè omnium sententia formalitates alterius generis, & ordinis illæ sunt; At in prædicatis entis à se attributibus, quæ aduersarij admittunt, diuersitas formalis, & metaphysica à prædicato entis à se essentiali, neque assignatur ab aduersariis, neque non chimærica aliqua, & per rationem meam, assignari vique poterit, vt ostendebamus certam. 2. sine. Vnde eorum defectus in prædicato entis à se essentiali priuatiuus erit saltem, nec solum prædictum. Deinde plura prædicata entis à se primò diuersa è genere, & formali conceptu suo repugnant ostendimus, probatione nostræ Conclusionis tertia. Inde Tertio impugnatio illa secunda, quod ens à se essentiali summum non sit, sed minus longe, quàm coniunctum ex omni ente à se diuino essentiali, & attributali, omnino conitans persistit.

4. Dices, Rationem entis à se, radicem esse metaphysicam omnium attributorum, ac proinde & prædicatum entis à se, quæ in illis continentur: vnde non posse non prædicata omnia entis à se in Attributis includi metaphysicè eminenter continere, vnde rursus coniunctum ex entibus à se essentiali, & attributali nullum maius aliquid est metaphysicè prædicato solo entis à se essentiali, in quo cætera prædicata entis à se attributalia eminentiori formalitate continentur. Quemadmodum nec si Deo creata omnia entia, quæ in Deo eminenter continentur, adiungas, maius quid, ac perfectius, quàm Deum solum compingis, vt merito proinde sanctus Franciscus de Assis, in sua contemplatione, diuino illustratus lumine, & accensus diceret: *Deus meus, & omnia*. Et Regius Pfalm. *Quid mihi à se est in terra*. Atque exemplo à se ipsa, quam versamus, petito. Sicut Attributa reliqua, quia eorum radix metaphysica ens à se essentiali est, cum illo coniuncta, maius quid metaphysicè, quàm solum ens à se essentiali minime efficiunt. Sed vero continentia hæc eminentialis metaphysica prædicatum omnium attributalium, secundum omnes formalitates suas, ac proinde secundum prædicata entis à se attributalis, in prædicato entis à se essentiali, quod eorum radix metaphysica est, non est continentia eminentialis causa, & causalitatis vera, sed ficta, atque illationis metaphysicæ, seu logicæ solum vt certam. 2. sine dicebamus: Quemadmodum continentia metaphysica admiratiui in prædicato rationalis, atque risibilis, etiam in rationali hominis: quare, licet ex continentia eminentialis effectum in vera physice radice, & causa effectum rectè inferretur coniunctum ex effectibus, & causa maius quid, sola causa reuera non præstare: non statim in coniuncto ex radice, & causa non physica, & vera, sed ficta. (Cuiusmodi essentiali ens à se respectu Attributorum est) & eis, quorum radix metaphysica, & illatiua solum est, inferretur.

5. Verum, neque id in causa, etiam adæquata, & effectibus verè, ac physice talibus inferri ostendimus d. i. q. 1. cert. 3. n. 4. Contra Murcianos Recentiores: quare ex ea, & effectibus aliquid maius ipsa extensius, quare & absolute maius constabitur. Vnde constat exemplo illo potius deducti coniunctum ex ente à se essentiali, & entibus aliis à se attributibus, maius quid absolute ente à se essentiali metaphysicè resultare: ac proinde ens à se essentiali, summum in genere entis, siue in suo genere, atque è conceptu suo non esse: & si ens à se essentiali vera, ac physica radix, & causa entium à se attributalium esse daretur, vt paritatis illatio ab vno ad aliud foret. Sed nec magis præstat exemplum secundum. Etenim attributales formalitates, si ab eis entis à se substantiui

meta.

metaphysici secundum rationem, & formalitatem secludas, ut nostra sententia fecerit, alterius generis, & ordinis formaliter, & metaphysice sunt, quam ens à se: quare, licet coniunctum ex ente à se, atque eis formalitibus, plus prædicatum, & formalitatem contineret metaphysice, quam prædicatum ens à se coerceret, non tamen plus in genere ens seu essendi à se: quare neque huius in genere suo, earum accessu aliquid adiungit, neque earum recessu aliquid in illo deficit: ac proinde ens illud, siue esse à se, in quo Essentia Dei à nobis metaphysice constituitur summum, atque è genere suo infinitum esse facile monstratur. Imo, neque in illo coniuncto aliquid absolute maius, quam in prædicato ens, seu essendi à se, adhuc in quouis genere, esse dicendum est. Cum enim solo prædicato illo essendi, seu ens à se substantiui formaliter metaphysice attributa, adiectiue entia metaphysica sunt, ex solo illo, sunt etiam adiectiue magna, seu habent magnitudinem, sicuti, & entitatem.

6. Tertiò nostra sententia probatur: quia, si sunt plura prædicata ens, seu essendi à se attributalia; inquiri: an sint in ratione ens, seu essendi à se aequalia cum ens, seu essendi à se prædicato essentiae: an inæqualia? si primum: ergo sunt generis omnino eiusdem cum prædicato ens, seu essendi à se essentiali, ac proinde hoc, nec summum, nec infinitum è suo genere est, per negationem termini, etiam extrinseci, ut diuini prædicatum quodvis deest, inæqualia autem in ea ratione asseri nequeunt. Primò: quia neque è conceptu suo indiuisibili est excogitabile, quomodo prædicatum ens à se, alio prædicato ens à se formaliter indiuisibiliter maius, vel minus sit: maxime, cum in ens attributalis veri, ac non chimærici formalitate imbibita non sit dependentia ab ente à se essentiali, quod illius radix metaphysica est, sicut in ente accidentali physico, à substantiali physico ente, ut dicebamus cert. 2. sine. Sed neque excogitabile est, quomodo ens à se attributale, ente à se essentiali per additionem, aut diminutionem supra conceptum, vel infra conceptum ipsius, maius esse possit, aut minus. Tum quia vniuersumque prædicatum diuinum à conceptu suo indiuisibili, est totum, quod formaliter est, esseque potest. Tum quia inde fieret: ens à se attributale maius quid formaliter, & metaphysice ente à se essentiali fore: cum supra rationem ens à se adderet formalitatem aliam, quam essentialiter, vniuersumque attributum importat, siue consilium, siue consilium cum illo metaphysice: quam necro modo ens à se essentialiter in se metaphysice coercet. Hoc autem concedere non sane metaphysice, sed velant prolixius mentis esset.

7. Secundo probatur: Entia à se attributalia non posse esse prædicato ens à se inæqualia: quia ut inæqualia sint, debent ipso esse minora vel maiora in ratione ens à se, ut patet. Nam quidquid alteri inæquale est, maius, vel minus illo necessario est. Elige quod ex his malis. Si maius ente essentiali à se asseras, delirat tua Metaphysica, ut nuper dicebam. Si minus, ens à se attributale diuinum, ac proinde ens à se non est, cum in genere ens à se summum non sit. Denique, in diuinis prædicatis eiusdem ordinis, imò neque absolute, maiortas, vel minoritas admitti nequit. Nec refert hoc argumentum in ente à se essentiali, & attributis, licet formaliter entia à se substantiua formaliter non sint, locum habere. Ex eo enim præcisè, quod formalitates, & prædicata ex parte obiecti diuersa ab ente à se substantiui metaphysico sunt, fieri potest eorum, cum hoc quoad æqualitatem, vel inæqualitatem, comparatio: atque præfacta nuper argumenta. Cæterum non premit instantia, neque factio argumento satisfaci. Quia, etsi comparatio inter formalitates nullo genere, neque supremo, conuenientes, sed ex suo conceptu omnino metaphysice etiam diuersas (cuiusmodi sunt omnia prædicata diuina (quoad æqualitatem, vel inæqualitatem) admittuntur, summum, atque infinitum per negationem termini, etiam extrinseci non esse, non euincitur; sicuti contra aduersarios nostra argumenta euincunt. Secundo: inter attributa, & prædicatum ens à se substantiui metaphysici (quod solus Essentia, vel potius sola Essentia metaphysica Dei est) quoad æqualitatem, vel inæqualitatem, locum non habent. Quia attributa omnia sola magnitudine eadem metaphysica essentia, solaque eius bonitate, & perfectione bona perfe-

cta, magnaque adiectiue sunt, ut disp. 4. constabit. Vbi an, & quomodo vnum attributum Dei perfectius alio esse possit? examinabimus.

8. Inde ad argumenta facta cert. 1. n. 1. pro transcendentia ens à se per omnia diuina attributa facili se datur solutio. Constat enim: cum esse, seu ens à se substantiui metaphysice non sint, neque esse à se, neque ab alio formaliter, & de suo conceptu; quia ratio tam essendi à se positiue dicit essentialiter rationem essendi, & quatenus etiam explicatur per negationem essendi ab alio, si Deo dignè explicanda est, esse etiam, seu ens positiuum includit, neque enim negatio essendi ab alio, Deo digna est negatio, ex defectu ens, seu essendi in se (quo pacto chimæra etiam physice ab alio non est) sed è sui esse, seu ente, quod est, eminentia. Nec statim inferitur, quod attributa secundum se, & formaliter sumpta, si à se non sunt, ab alio esse debeant. Nam ratio causæ dicit essentialiter influere esse in id, cuius causa propriè est, ut ostendimus disp. 3. de Trinit. q. 3. cert. vlt. ac proinde, quod in se formaliter non est, seu esse non habet intrinsecè, neque esse potest; causari, seu esse ab alio nequit. Qua solùm ratione defendi solide ca q. 3. ostendimus Personarum producentes in diuinis causis propriè procedentium non esse: quia harum personalitates, ad quas processio, quatenus productio & influxus est, ac non communicatio esse, seu ens metaphysicum formaliter substantiui non sunt, sed totum earum esse, & tota entis ratio est esse, & ens substantiui metaphysicum essentia, à quibus & existeret, & esse, seu esse ens adiectiui metaphysice habent: quod quidem Esse in Personarum, aut personalitates non influunt, aut producit ad Personarum producentibus, sed solùm communicatur.

9. Itaque attributa formaliter sumpta, nec sunt à se, neque sunt ab alio entia substantiua metaphysice: quia ad vtrumvis essentialiter requiritur esse: licet metaphysice adiectiue à se sint entia, & sint à se: quia habent esse, & ens essentia, quod à se est. Vnde constat esse entia à se realia metaphysica diuina adiectiue: ac proinde non esse nihil adiectiue, seu absolute repugnans, & chimæricum, licet sint nihil substantiue metaphysicum, seu non sint entia metaphysica substantiua. Vnde etiam constat neque esse bonitates, seu perfectiones, licet bona perfectaque in suo quaque genere. De Infinitate attributi cuiuslibet eodem modo censendum puto. Infinitas enim magnitudo est, quam vnicam essentia suspicor esse. Sed de his atque aliis attributis, quæ, vel negationem sonant, vel per illam tandem à nobis pro hoc statu explicantur, an transcendunt, licet re vera positiua prædicata Dei sint, ut Simplicitas, Immutabilitas, Aternitas, Indiuisibilitas, opportunè propria cuiusque sede (vbi cuiusque essentia, & formalitas solerter indaganda à nobis est) disputabitur, an attributa reliqua transcendunt? & quamuis ad distinctionem, & numerum attributorum designandum, oporteret hanc quæstionem de transcendentia, vel non transcendentia horum attributorum, per attributa alia, siue de distinctione non mutua eorum ab aliis, quæ certò mutua inter se ex parte obiecti differunt (ut Scientia, & Amor, Intellectus, & Voluntas, ac fortasse Omnipotentia) quæ quidem quæstio præsentè immediatè videbatur succellura; tamen quia eorum non disputata exacta natura, & essentia, (quod ad propriam cuiusque ex eis quæstionem spectat) nihil firmum statui ea de re potest, quæstionem de transcendentia eorum attributorum per alia, ad varias de eis quæstiones remittimus, post hanc disputationem habendam, atque ad quæstionem de numero, & diuisione attributorum facinus gradum.
